

Eindrapport

FLORA- EN FAUNA INVENTARISATIE RIJKSWEG A28 WEZEP

Adviesbureau

Mertens

Eindrapport

FLORA- EN FAUNA INVENTARISATIE RIJKSWEG A28 WEZEP

rapportnr. 2016.2225

september 2016

In opdracht van:
Rho Adviseurs voor leefruimte
Postbus 150
3000 AD ROTTERDAM

Adviesbureau Mertens B.V.
Bureau voor natuur, ruimtelijke
ordening en ecotoxicologie

Bezoekadres: Dr. Willem Dreeslaan 1 te Bennekom
Postadres: Postbus 367, 6700 AJ te Wageningen

T: 0317-428694

M: 06-29458456

E: info@adviesbureau-mertens.nl

I: www.adviesbureau-mertens.nl

© Adviesbureau Mertens BV, Wageningen, 2016.

Deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming vrij worden vermenigvuldigd. De verzamelde data zijn alleen te gebruiken voor het hier geschetste onderzoek en mogen niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

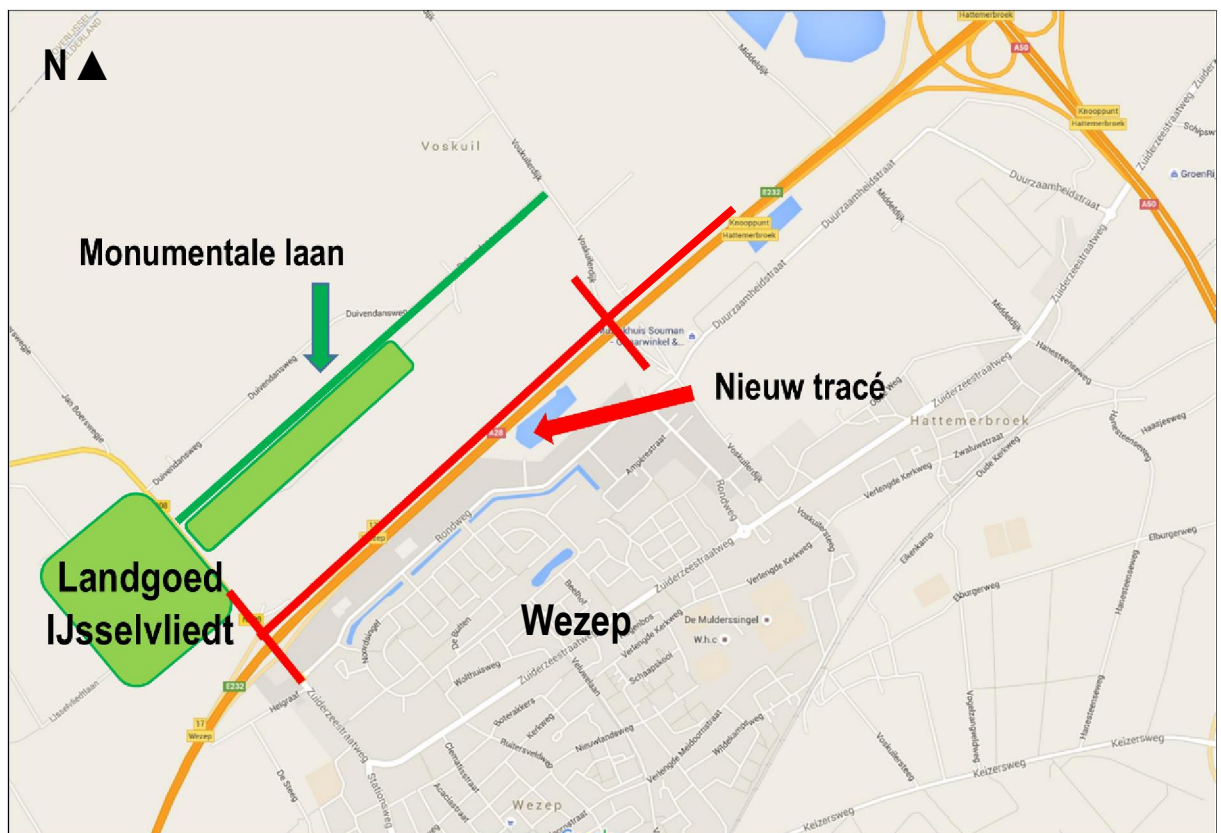
INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	2
1.1 INLEIDING	2
1.2 HET PLANGEBIED EN DE PLANNEN	2
1.3 VRAAGSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK	9
1.4 OPBOUW VAN DIT RAPPORT	9
2. FLORA- EN FAUNAWET	10
2.1 FLORA- EN FAUNAWET	10
2.2 RODE LIJST	11
3 ECOLOGIE.....	12
3.1 PLANTEN	12
3.2 VLEERMUIZEN	12
3.3 BROEDVOGELS	13
3.4 AMFIBIEËN	13
3.5 VISSSEN.....	13
4 METHODE.....	15
4.1 OMVANG ONDERZOEK	15
4.2 PLANTEN	16
4.3 VLEERMUIZEN	16
4.4 BROEDVOGELS	17
4.5 AMFIBIEËN.....	17
4.6 VISSSEN.....	17
5 RESULTATEN	18
5.1 PLANTEN	18
5.2 VLEERMUIZEN	23
5.3 BROEDVOGELS	25
5.4 AMFIBIEËN.....	27
5.5 VISSSEN.....	27
6 CONCLUSIES	29
GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	31
BIJLAGE 1. BEGRIPPEN.....	32

1 INLEIDING

1.1 Inleiding

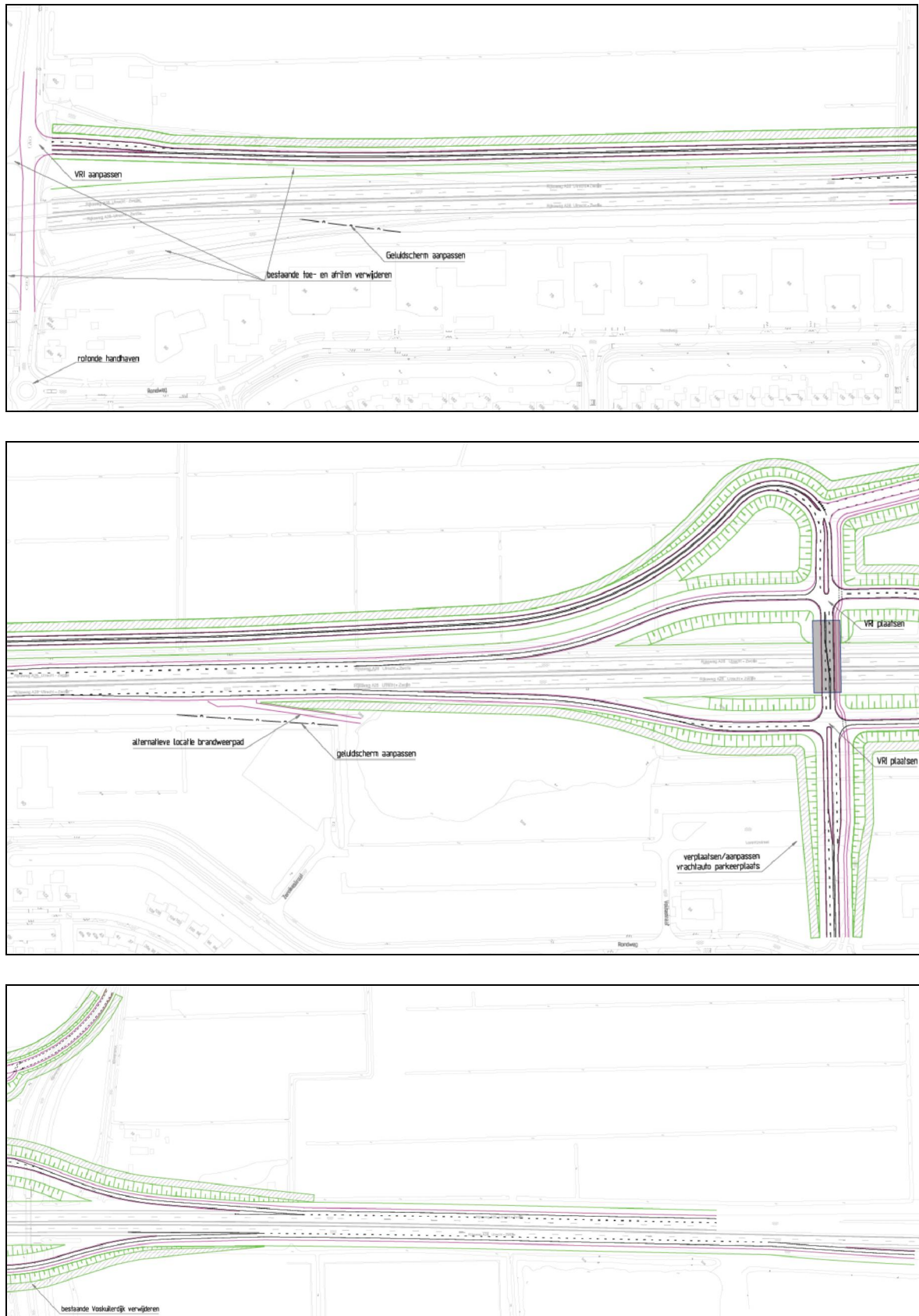
Er zijn plannen voor de verplaatsing van de af- en toeritten van rijksweg A28 Wezep naar het noorden (zie figuur 1). Op basis van landschapsecologische gegevens is vastgesteld dat er een kans is op het voorkomen van beschermde planten, vleermuizen, broedvogels, amfibieën, vissen. Op grond hiervan heeft Rho Adviseurs voor leefruimte te Rotterdam aan Adviesbureau Mertens B.V. uit Wageningen gevraagd om een veldinventarisatie uit te voeren naar het voorkomen van deze beschermde flora en fauna zodat eventuele effecten op een adequate manier kunnen worden ingeschat. In onderhavig rapport worden de resultaten van deze inventarisatie weergegeven.

Figuur 1. Ligging van het gebied van rijksweg A28 Wezep (rood).

1.2 Het plangebied en de plannen

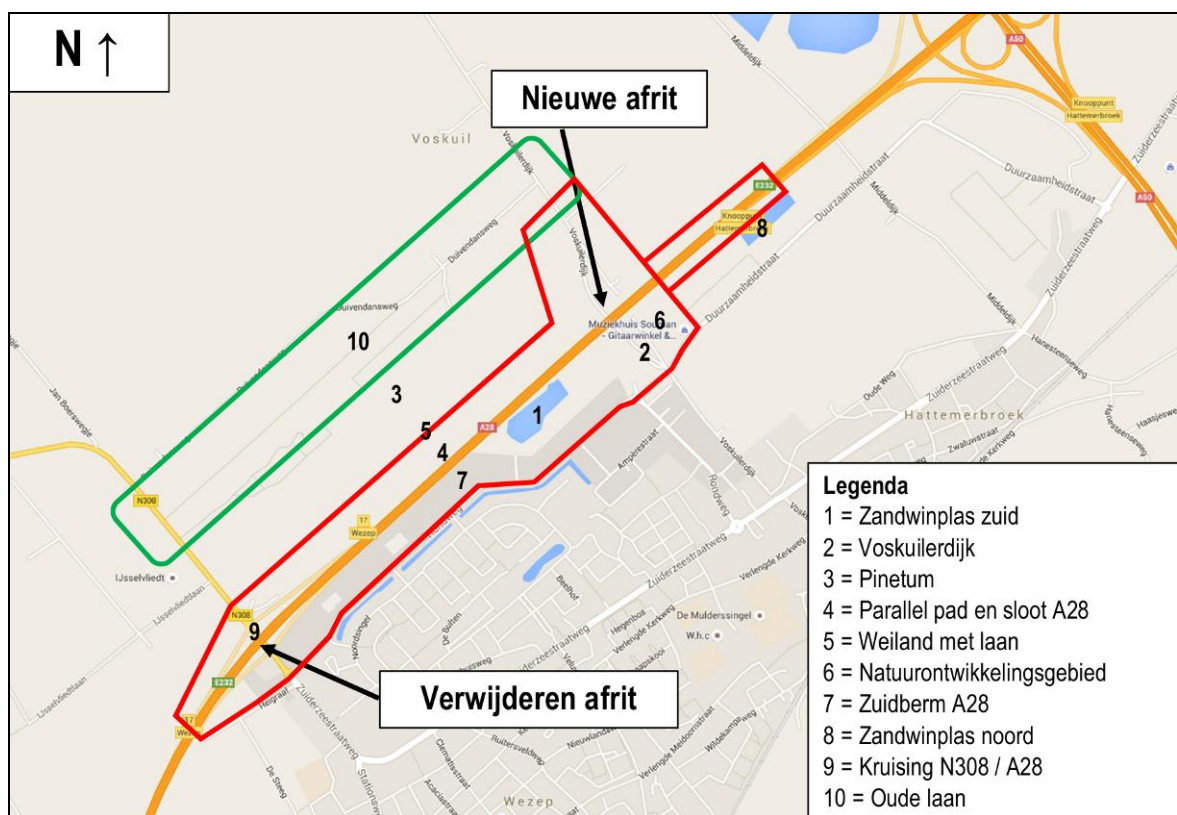
Mede als gevolg van de realisatie van het bedrijventerrein H2O is het gewenst dat de toe- en afritten van rijksweg A28 Wezep (nummer 17) worden verplaatst naar het noorden. Hierdoor wordt de kruising van de A28 met de Zuiderzeestraat (provinciale weg N308) verschoven naar het noorden, ter hoogte van de Voskuilerdijk. Om te voorkomen dat het gemotoriseerd verkeer door Wezep naar de provinciale weg N308 gaat, zal een parallelbaan worden gerealiseerd aan de noordwestzijde van rijksweg A28. In figuur 2 wordt een beeld gegeven van de plannen.

Figuur 2. Beoogde ontwikkeling af- en toeritten A28 Wezep.

In het gebied van de te verplaatsten af- en toeritten A28 Wezep, de parallelbaan en de directe omgeving komen een tiental verschillende landschapsecologische deelgebieden voor deze zijn:

- 1 = Zandwinplas zuid met bosrand rond de plas
- 2 = Voskuilerdijk waar nieuwe af- en toeritten A28 Wezep zijn voorzien
- 3 = Pinetum van landgoed IJssenvliedt
- 4 = Parallel pad en sloot Rijksweg A28
- 5 = Weilanden met sloten en recent ingeplante laan
- 6 = Natuurontwikkelingsgebied
- 7 = Zuidberm A28 met geluidsscherm
- 8 = Zandwinplas noord met diverse vergravingen
- 9 = Huidige kruising N308 / A28 met de af- en toeritten A28 Wezep
- 10 = Oude laan in aansluiting op landgoed IJssenvliedt

Figuur 3. Landschapsecologische deelgebieden af- en toeritten A28 Wezep.

Vervolg figuur 4. Foto-impresie van het gebied.

4 Parallel pad en sloot A28

4 Weiland met laan

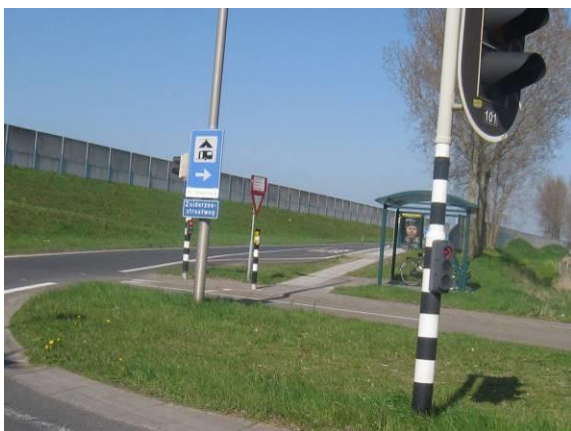

6 Natuurontwikkelingsgebied

Vervolg figuur 4. Foto-impressie van het gebied.

Vervolg figuur 4. Foto-impresie van het gebied.

Vervolg figuur 4. Foto-impresie van het gebied.

1.3 Vraagstellingen van het onderzoek

Voor het in beeld brengen van de beschermde en bedreigde soorten zijn de volgende groepen onderzocht:

- Planten,
- Vleermuizen,
- Vermeldenswaardige broedvogels,
- Amfibieën,
- Vissen

Dit betreft de soort(groep)en die in potentie kunnen voorkomen. Gelet op de opdracht genoemd in de inleiding van dit hoofdstuk worden de volgende vraagstellingen onderzocht:

1. Welke beschermde en bedreigde soorten komen voor op of direct rond de af- en toeritten A28, inclusief paralelweg?
2. Wat is de verspreiding en het terreingebruik van de beschermde en bedreigde soorten op of direct rond dit gebied van de af- en toeritten A28, inclusief paralelweg?

1.4 Opbouw van dit rapport

Na een korte uitleg over de Flora- en faunawet (hoofdstuk 2) en de ecologie van de te inventariseren soort(groep)en wordt in hoofdstuk 4 de werkwijze van het onderzoek weergegeven. In hoofdstuk 5 wordt het voorkomen en de verspreiding weergegeven. In hoofdstuk 6 worden conclusies gegeven en worden aanbevelingen gedaan. In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van de gehanteerde begrippen.

2. FLORA- EN FAUNAWET

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet zijn regels gegeven over de bescherming van de in het wild levende planten- en diersoorten, mede ter uitvoering van de soortbescherming in de Europese Richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn). Deze soortenbescherming van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn geïntegreerd in de Flora- en faunawet. Deze soortenbescherming houdt in dat handelingen zoals het doden, opzettelijk verontrusten, verstoren of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen, holen, nesten, eieren van dieren en het uitgraven, plukken en vernietigen van groeiplaatsen van planten verboden zijn.

Een ruimtelijke ingreep kan gepaard gaan met negatieve effecten op planten en dieren. Om een ruimtelijk plan tot uitvoering te kunnen brengen die negatieve effecten heeft op beschermde soorten, is in een aantal gevallen een ontheffing van het Ministerie van Economische Zaken noodzakelijk. Om een dergelijke ontheffing te kunnen verkrijgen, moet aangetoond worden dat de voorgenomen ruimtelijke ingreep geen afbreuk zal doen aan de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten. Qua mate van bescherming kan onderscheid worden gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes.

Algemeen voorkomende soorten (categorie 1: lichte bescherming)

Voor algemeen voorkomende soorten zoals haas, egel, veldmuis, bruine kikker of gewone pad geldt sinds begin 2005 een algemene vrijstelling. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd als zij worden geschaad op voorwaarde dat met deze soorten goed omgegaan wordt: zij mogen niet onnodig gedood of gewond worden en activiteiten dienen buiten de kritieke periode plaats te vinden.

Minder algemeen voorkomende soorten (categorie 2: matige bescherming)

Voor soorten die minder algemeen voorkomen als eekhoorn, steenmarter, levendbarende hagedis en diverse soorten orchideeën geldt dat een ontheffing vereist blijft bij ruimtelijke ingrepen die negatieve effecten voor deze soorten hebben. Een uitzondering hierop kan gemaakt worden als wordt gewerkt volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n gedragscode geeft een sector of initiatiefnemer zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bij het hebben van een gedragscode voor de minder algemeen voorkomende soorten is alleen nog een ontheffing nodig voor werkzaamheden die niet conform de gedragscode worden uitgevoerd.

Strikt beschermde soorten (categorie 3: strikte bescherming)

Voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan, vanwege de Vogelrichtlijn te beschermen vogelsoorten en soorten die zijn opgenomen bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (o.a. ringslang, hazelworm, boomarter, das en waterspitsmuis) geldt dat een ontheffing alleen wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat en er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

2.2 Rode lijst

De Rode lijst met bedreigde soorten is eind 2004 gepubliceerd in de Staatscourant en voor een deel in 2009 herzien. Aan de op deze lijst genoemde soorten komt bescherming toe voor zover zij vallen onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet.

Tussen de Flora- en faunawet en de Rode lijsten bestaat geen formele relatie. Alleen op basis van gunstige staat van instandhouding kunnen bij beschermde Rode lijstsoorten "zwaardere" randvoorwaarden gelden ten aanzien van mitigerende en compenserende maatregelen dan voor algemene soorten. Zo zal het bij zeer algemeen voorkomende soorten die niet afnemen in aantal (geen Rode lijstsoort) relatief eenvoudig zijn om aan te tonen dat de "gunstige staat van instandhouding" niet in het geding komt. Voor soorten met een beperkt verspreidingsbeeld en die afnemen in aantal (soorten die wél op de Rode lijst staan) is een uitgebreide effectenstudie wenselijk. Voor deze soorten geldt namelijk de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Dit artikel is derhalve ook gericht op het voorkomen van doden en verwonden van algemene soorten.

3 ECOLOGIE

3.1 Planten

In zeer veel verschillende milieus / ecotopen komen planten voor. Een klein deel van deze planten is wettelijk beschermd via de Flora- en faunawet. Het betreft soorten die historisch worden verzameld door mensen, zoals de dotterbloem en zwanenbloem. Deze soorten zijn licht beschermd. Een deel van deze planten die worden verzameld is daarnaast gevoelig voor deze ingrepen en daarnaast komen zij voor in specifieke ecotopen zoals orchideeën. Deze soorten zijn dan ook matig beschermd. Tot slot zijn er planten die in zeer specifieke ecotopen voorkomen zoals vennen en een zeer slecht regeneratievermogen hebben. Deze soorten zijn zwaar beschermd.

3.2 Vleermuizen

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die zich voeden met insecten. Per nacht wordt een grote hoeveelheid voedsel gegeten. Vleermuizen zijn aangewezen op een grote diversiteit aan ecotypen, welke een groot en constant voedselaanbod opleveren.

Daarnaast zijn vleermuizen afhankelijk van landschapselementen. Door de landschapselementen (bomenlanen, huizenrijen, houtwallen e.d.) kunnen vleermuizen zich oriënteren door middel van het uitzenden van geluiden. Open landbouwgebieden zijn daarom bijvoorbeeld onaantrekkelijk voor vleermuizen.

Vleermuizen verblijven overdag, gedurende het zomerseizoen, in kleine ruimten als spouwmuren of gaten in bomen. Afhankelijk van de soort, bewonen vleermuizen bomen of gebouwen. Alleen de grootoorvleermuis maakt gebruik van zowel bomen als gebouwen. Vooral vrouwtjes zitten veel bij elkaar, in een kolonie. Hier worden de jongen in groot gebracht.

Als de schemering valt vliegen de vleermuizen uit en gaan via vaste routen, de vliegrouten, naar de foerageerplaatsen. Soms liggen foerageerplaatsen en kolonies wel meer dan 10 km uit elkaar. Op de foerageerplaatsen wordt gedurende de gehele nacht gefoerageerd. Bij het aanbreken van de dag vliegen de vleermuizen via de vliegrouten weer terug naar de kolonie.

Tegen de herfst breekt het paarseizoen aan. De jongen worden in het daarop volgende voorjaar geboren. De vleermuizen leven in de herfst nagenoeg niet meer in kolonies, maar solitair. Voor de paring worden paarplaatsen gebruikt die vaak afwijken van de kolonieplaatsen. Vaak worden in de herfst ook andere soorten en aantallen vleermuizen aangetroffen. Een voorbeeld hiervan is de ruige dwergvleermuis. Daarnaast worden in de herfst vaak andere foerageerplaatsen gebruikt. De vleermuizen zijn immers niet meer gebonden aan de kolonieplaats.

Kort na het paarseizoen tot enkele maanden later, als de winter aanbreekt, trekken de vleermuizen naar ruimten met een stabiel microklimaat als (ijs)kelders, grotten, bunkers of dikke bomen om daar door middel van de winterslaap de winter door te brengen. Vleermuizen gebruiken in de winter dus eveneens verblijfplaatsen, wanneer zij hun winterslaap houden. Slechts zeer sporadisch komen de winterverblijfplaatsen overeen met de zomerverblijfplaatsen.

Doordat vleermuizen voor hun oriëntatie gebruik maken van echolocatie zijn vleermuizen gevoelig voor ingrepen in het landschap. Oriëntatie vindt plaats aan de hand van opgaande elementen als bijvoorbeeld bomenlanen en houtwallen. Verlies daarvan resulteert in verminderde oriëntatiemogelijkheden. Oriëntatie is noodzakelijk om van kolonieplaats naar foerageergebied te vliegen en om voedsel te vinden.

Bij de afweging van de effecten van ruimtelijke ingrepen in natuur en landschap spelen derhalve opgaande elementen een belangrijke rol. Vleermuizen worden meer en meer betrokken bij de besluitvorming rond ingrepen in het landelijk en stedelijk gebied. Dit is ook zeer noodzakelijk: de meeste soorten zijn bedreigd of ernstig bedreigd en alle soorten zijn nationaal en internationaal wettelijk beschermd via de Flora- en faunawet en de Habitatrichtlijn.

3.3 Broedvogels

Vogels komen doorgaans overal in Nederland voor waar enige beschutting is en waar mogelijkheden zijn om te nestelen. Er zijn vogels die ieder jaar een nest bouwen om daarin te broeden. Er zijn daarnaast vogels die jaarrond een zelfde nest gebruiken om in te slapen en te broeden (bijvoorbeeld uilen) en er zijn vogels die jaarlijks terugkeren naar hun nestplaats om het nest opnieuw te gebruiken om daarin te broeden (zoals veel soorten roofvogels). De Flora- en faunawet ziet toe op de bescherming van nesten die jaarrond of jaarlijks worden gebruikt; deze zijn ook buiten het broedseizoen beschermd. Sinds de zomer van 2009 heeft het bevoegd gezag inzake de Flora- en faunawet een lijst met jaarrond beschermde vogels gepubliceerd (LNV-DLG, 2009a). In deze lijst worden de specifieke vogelsoorten die jaarrond een zelfde nest gebruiken en soorten die jaarlijks terugkeren naar hun nestplaats om het nest opnieuw te gebruiken weergegeven. De verblijfplaatsen van deze vogels zoals van ransuil en boomvalk zijn ook buiten het broedseizoen beschermd via de Flora- en faunawet (LNV-DLG, 2009b).

3.4 Amfibieën

De meeste soorten amfibieën zijn licht beschermd. In potentie kan in de omgeving van Rijksweg A28 Wezep te rugstreeppad voorkomen als gevolg van de aanwezigheid van (voormalige) zandwinplassen. De rugstreeppad is een amfibieënsoort die in Nederland leeft aan de rand van zijn verspreidingsgebied. De rugstreeppad komt vooral voor in midden- en West-Europa. Met name komt de soort voor in Spanje, Portugal, Frankrijk, België, Duitsland. De verspreiding van de rugstreeppad geeft al aan dat de rugstreeppad een soort is van warme en droge gebieden. Het is daarnaast een typische pionierssoort van open gebieden. In deze gebieden heeft de rugstreeppad een voorkeur voor los en zanderig bodemsubstraat. Ondanks dat de rugstreeppad in Nederland aan de rand van zijn verspreidingsgebied zit, komt hij relatief veel voor in Nederland. Gebieden waar de rugstreeppaden talrijk voor kunnen komen zijn de meeste zandgronden, opgehoogde dijken, terreinen of bewerkte terreinen alwaar hij zich gedraagt als cultuurvolger. Hoewel de rugstreeppad in Nederland een algemene verschijning is, is dit niet het geval bij onze buurlanden doordat daar minder geschikte ecotopen zijn voor deze pad dan in Nederland. Het vermoeden bestaat zelfs dat de soort daar in aantal afneemt. Het gevolg is dat de rugstreeppad is opgenomen in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat deze pad in Nederland zwaar beschermd is via de Flora- en faunawet.

3.5 Vissen

In potentie kunnen een drietal beschermde vissoorten voorkomen in het gebied en omgeving van Rijksweg A28 Wezep. Het betreft de kleine modderkruiper, bittervoorn en rivierdonderpad.

Kleine modderkruiper

In allerlei wateren komen verschillende soorten vissen voor. Het voorkomen hiervan is afhankelijk van de milieufactoren zoals stroomsnelheid, doorzicht en diepte. Op basis van regionale verspreiding is bepaald dat in potentie verschillende beschermde vissen kunnen voorkomen zoals de kleine modderkruiper en de bittervoorn. De kleine modderkruiper komt wijd verspreid over Nederland, in zowel stilstaande als stromende wateren, voor. De soort wordt met name in kleinere wateren vastgesteld met relatief veel plantengroei. Hier worden ook veel juveniele soorten aangetroffen hetgeen wijst op voorplanting. De

voortplantingsperiode vindt plaats van april tot juni. Eieren worden dan willekeurig afgezet aan planten en stenen. De soort wordt met name op de bodem vastgesteld. Deze typische bodembewoner is dan ook voornamelijk 's nachts actief. Overdag houdt de kleine modderkruiper zich schuil.

Bittervoorn

De bittervoorn is een zeer kleine vissoort (5 tot 8 cm, max 10 cm) die behoort tot de karperachtigen. Hij bezit een hoge rugvin en heeft een (blauwe) anaalstreep. Van de meeste inheemse Nederlandse vissen is het voedsel overwegend dierlijk. De bittervoorn heeft echter een lange darm en is daardoor aangepast aan een dieet met veel plantaardig materiaal zoals kiezelalgen. Deze microscopisch kleine algen worden van stenen "gegraasd" –reden waarom de vis vaak onder stenen bruggetjes en duikers te vinden is. Het voorkomen van de bittervoorn is sterk gerelateerd aan het voorkomen van schildersmosselen of zwanenmosselen (grote zoetwatermosselen), die nodig zijn bij de voortplanting. De eieren van bittervoorn worden in de mantelholte van de mosselen afgezet; ze komen daar uit en de larven blijven er tot ze gaan zwemmen. Gedurende het leggen van de eieren worden jonge mosselen uitgestoten en hechten zich gedurende enige tijd aan de kieuwen van de bittervoorn. Dit is tevens een manier voor mosselen om zich te verspreiden. Evenals de bittervoorn komen mosselen voor in vrij heldere, kleine wateren. Aldaar moet de sliblaag niet te dik zijn omdat de mosselen zich anders niet kunnen vastzetten. Enig slib (modder) is echter optimaal voor de voedselvoorziening van de mosselen. Als door baggerwerkzaamheden of ander onderhoud de mosselen van de bodem verdwijnen, is het paaibiotop van de bittervoorn verdwenen. De paaitijd loopt van april tot juni. De bittervoorn vereist daarnaast voldoende waterplanten omdat anders de verschillen in milieuomstandigheden zoals zuurstofhoeveelheid te groot zijn. De bittervoorn wordt dan ook aangetroffen in stilstaande wateren, zoals schone poldersloten en vijvers met een gevarieerde plantengroei en plantenrijke oevers en meren. In zeer langzaamstromend water (onder de 10 cm/s) komt de bittervoorn voor in begroeide oevers en rivieren en meanders van laaglandbeken. De minimale waterdiepte voor het voorkomen van bittervoorn bedraagt 50 cm. In diepe droogmakerijen komt de soort niet voor; op veel plaatsen welt zout water op waardoor het water ongeschikt leefgebied is voor zoetwatermosselen. Als gevolg van kanalisatie en watervervuiling is de bittervoorn op de Rode lijst van bedreigde diersoorten gekomen als kwetsbaar (tweede categorie) en is zwaar beschermd onder de Flora- en faunawet.

Rivierdonderpad

De rivierdonderpad werd in Nederland tot de soort *Cottus gobio* gerekend. In 2007 is aangetoond dat *Cottus gobio* niet in Nederland voorkomt. De in Nederland aanwezige donderpadden bleken *Cottus perifretum* (rivierdonderpad) en *Cottus rhenanus* (beekrivierdonderpad) te zijn (Crombaghs e.a., 2007, Dorenbosch e.a., 2008). In Noord-Holland komt alleen de rivierdonderpad (*Cottus rhenanus*) voor. De huidige beschermingsstatus van de rivierdonderpad berust op *Cottus gobio* als gevolg van het feit dat de rivierdonderpad in veel beeksystemen in het verleden is verdwenen als gevolg van watervervuiling en normalisatie. De soort is met name gevoelig voor zware metalen en lage zuurstofgehalten. Door recente opsplitsing is nog geen onderscheid in de beschermingsstatus van de rivierdonderpad en die van de beekdonderpad. Hierdoor blijft de beschermde status voor rivierdonderpad ook van toepassing voor de andere rivierdonderpadden. Dit was immers het doel van de wetgever. De rivierdonderpad wordt in Noord-Holland vaak gezien in stilstaande, zuurstofrijke wateren, zoals oevers met stenen en veel windwerking (als gevolg van de zuurstofvoorziening).

4 METHODE

4.1 Omvang onderzoek

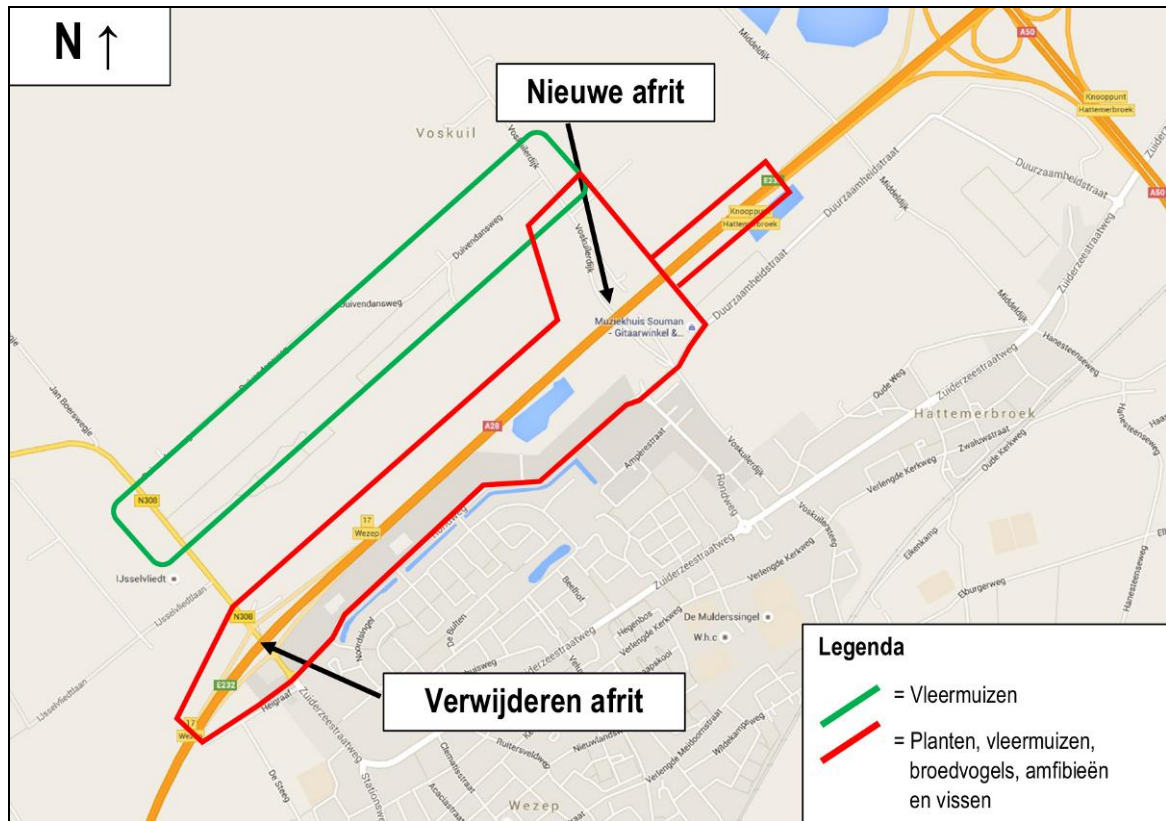
De flora- en fauna-inventarisatie heeft plaatsgevonden in 2016. Ten behoeve van de inventarisatie hebben 9 veldbezoeken plaatsgevonden op 11, 22 april, 9, 18, 25, 30 mei, 9, 16¹ juni 2016 met een totale onderzoeksomvang van ongeveer 91 uur. In onderstaande paragrafen wordt per soortgroep de inventarisatiemethode weergegeven. In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de methode per soortgroep, de inventarisatieduur en de bezoekdata.

Tabel 1. De methode, de duur, het aantal bezoeken en de data ter inventarisatie van beschermde en bedreigde soorten in het inventarisatiegebied Rijksweg A28 Wezep.

Soortgroep	Methode	Bezoek			
		Duur (uur)	Aantal (N)	Totale duur (uur)	Data (2016)
Planten	- Vegetatieopnamen, integraal afzoeken.	8	1	8	16 juni
Vleermuizen	- Detectoronderzoek voorzomer.	8	3	24	25, 30 mei, 9 juni
	- Detectoronderzoek voorherfst.	6	4	24	18 augustus, 1, 12, 24 september
Broedvogels	- Territoriumkartering broedvogels.	9	2	18	Alle bezoeken
Amfibieën	- Oppervlaktewater bemonstering.	3	2	6	22 april en 16 juni
	- Afzoeken wateren.	3	3	9	25, 30 mei, 9 juni
	- Koorzang.	2	2	4	25, 30 mei, 9 juni
Vissen	- Oppervlaktewater bemonstering.	2	2	4	22 april en 16 juni
			Geheel totaal:	73	

Het onderzoeksgebied betrof de te verplaatsen toe- en afritten A28 Wezep, de parallelbaan en de directe omgeving van de A28. Omdat vleermuizen afhankelijk zijn van landschapsstructuren en de Voskuilendijk aansluit op de Oude lanen van Landgoed IJssenvliedt, zijn de lanen parallel aan de snelweg A28 tevens onderzocht op het voorkomen en het terreingebruik van vleermuizen. Boombewonende vleermuizen zoals de rosse vleermuis en watervleermuis zouden namelijk kunnen verblijven in de oude bomen en de snelweg over steken via de brug van de Voskuilendijk om te foerageren boven de zandwinplassen en eventueel boven de (uiterwaarden van) de IJssel.

¹ Met twee personen.

Figuur 5. Inventarisatiegebied Rijksweg A28 Wezep.

4.2 Planten

Op 16 juni 2016 zijn plantensoorten en vegetatiestructuren in het veld geïnventariseerd. Tijdens dit bezoek zijn de floristisch interessante plekken bezocht. Naar deze plaatsten is het gebied integraal afgezocht. Vooraf is een lijst van de plantensoorten opgesteld met soortnamen van mogelijk aanwezige, bijzondere planten.

Deze bijzondere soorten zijn:

- Rode-lijstsoorten;
- Zeldzame soorten;
- Beschermden soorten;
- Richtlijnsoorten.

Tijdens de inventarisatie zijn alle waargenomen plantensoorten genoteerd. De vindplaatsen van bijzondere soorten zijn apart ingetekend op kaarten. De habitattypen zijn tevens gekarteerd (b = bloemrijke berm, g = (nat) grasland, h = houtachtige vegetatie, n = natuurterrein, s = slootkant, greppel v = verharding, w = water). De verzamelde gegevens zijn daarna uitgewerkt op kantoor. De inventarisatie betreft alleen vaatplanten (varens en zaadplanten).

4.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn geïnventariseerd door middel van batdetector-onderzoek (Peterson D-240). Met de batdetector worden de, voor mensen onhoorbare, ultrasone geluiden van vleermuizen omgezet naar de voor het menselijk oor hoorbare geluiden. Soorten kunnen door de geluiden (frequentie, ritme en klank) en

zichtbeelden worden onderscheiden. Door interpretatie hiervan kan tevens het gedrag afgeleid worden en kunnen onder andere foerageerplaatsen, vliegroutes en verblijfplaatsen worden opgespoord. De methode voor het inventariseren van vleermuizen sluit aan bij het Inventarisatie Protocol van het Netwerk Groene Bureaus (Netwerk Groene Bureaus, 2013) en de soortenstandaards van laatvlieger, watervleermuis, rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (Min. EZ, 2012). Er is hierbij uitgegaan van het feit dat geen verblijfplaatsen verloren gaan.

4.4 Broedvogels

Broedvogels zijn gedurende alle inventarisatiemomenten geïnventariseerd (zie tabel 1). Alle bezoeken werden uitgevoerd in de avond- of ochtendschemering. Het is van belang om rond de schemering waarnemingen te doen, omdat vogels dan het meest actief zijn. Vogels die daarentegen 's nachts actief zijn (zoals de rans- en steenuil) zijn geïnventariseerd tijdens het vleermuisonderzoek. Ten behoeve van deze uilen werden daarnaast geluiden afgespeeld om het roepen te stimuleren. De waarnemingen van soorten met vaste rust- en verblijfplaatsen, zeldzame, bedreigde en Rode-lijst soorten zijn in het veld direct op kaart gezet. De gegevens van deze kaarten zijn op kantoor verwerkt tot soortkaarten. Na het broedseizoen zijn alle waarnemingen van de soortkaarten binnen de grenzen van één territorium geclusterd. Alleen soorten die duidelijk meerdere keren territoriaal zijn waargenomen binnen een bepaalde periode worden beschouwd als "broedgeval". Na die periode kunnen het bijvoorbeeld ook "zwervende" of reeds "vliegvlugge" jongen van elders zijn. Nesten en nog niet vliegvlugge jongen zijn tevens beschouwd als broedgeval.

4.5 Amfibieën

De inventarisatie van amfibieën was gericht op de rugstreeppad. Het inventariseren van rugstreeppad vond plaats met behulp van een viertal methoden die werden toegepast gedurende verschillende bezoeken, namelijk:

1. Het zoeken naar eiklommen van paddensnoeren.
2. Het vissen m.b.v. een schepnet om larven en adulten te vangen.
3. Het 's nachts afzoeken van wateren met een sterke lamp.
4. Het luisteren naar de koorzang van padden. De roepactiviteit werd gestimuleerd d.m.v. het afspelen van koorgeluiden van een geluidsdrager.

De methode voor het inventariseren van amfibieën sluit aan bij de beschreven methode door Lenders e.a. (1993) en Diepenbeek & Delft (2006) en de soortenstandaard van rugstreeppad (Min. EZ, 2012).

4.6 Vissen

Vissen zijn geïnventariseerd door middel van schepnetonderzoek. Met het net worden veelvuldig kleine vissen gevangen zoals de kleine modderkruiper die voor kleinere wateren een representatief beeld geven van de aanwezige vissenfauna. Het gebruikte schepnet dat werd gebruikt is geleverd voor professionele inventarisaties. Met dit net worden relatief kleine vissen gevangen die een representatief beeld geven van de aanwezige vissoorten. De methode wordt landelijk gebruikt en wordt uitgedragen door Stichting RAVON te Nijmegen (Spikmans & Jong, 2006). Met het schepnet zijn alle wateren integraal bemonsterd vanaf de oever, eventueel met waadbreek vanuit het water. De methode wordt erkend door het Ministerie van Economische Zaken, Dienst Regelingen, de organisatie die bevoegd is inzake de Flora- en faunawet.

5 RESULTATEN

5.1 Planten

Gebiedsbeschrijving

De A28 is over dit traject in de zestiger jaren van de vorige eeuw aangelegd in Polder Hattem, een moerasgebied dat in de late Middeleeuwen is bedijkt, verkaveld en bemalen.

De (veraarde) veengronden ten noorden van de A28 zijn nu vooral in gebruik als grasland. Ten zuiden van de A28 ligt tussen Rondweg en geluidsscherm het bedrijvenpark Wezep-Noord met ten dele nog uit te geven kavels. Aan weerszijden van het geluidsscherm staan onderbroken rijen met populieren. Ten oosten van het scherm ligt langs de A28 achtereenvolgens een zandafgraving met singelbeplanting, een bosstrook met berken, het viaduct van de Voskuilerdijk, een natuurontwikkelingsterreintje, de nieuwe uitbreiding van het bedrijventerrein Wezep-Noord, nog een zandafgraving met singelbeplanting, een gronddepot en het viaduct van de Middeldijk.

Aangetroffen soorten

Tabel 2 geeft een alfabetische opsomming van alle in het plangebied aangetroffen bijzondere en karakteristieke plantensoorten met hun voorkomen in Nederland (UFK_90 = uurhokfrequentieklasse in 1990, 1-9), hun preferente ecotoop (1-3), de beschermingsstatus (Flora- en faunawet), de mate van bedreiging (Rode lijst), de natuurwaarde (1-100) en het habitat (Er zijn de volgende habitattypen onderscheiden: bos, grazige vegetatie (inclusief berm), ruigte, water (poel en sloot), zoom (inclusief kruidachtige vegetatie populierenopstand) waarin ze zijn aangetroffen. Op de meeste plaatsen bepalen ruderales of competitieve soorten het aspect van de vegetatie. Hiervan is de natuurwaarde nul of negatief. Ze zijn meestal weinig karakteristiek, hebben een zeer algemeen voorkomen en staan daarom niet in tabel 2. In de tabel zijn alleen de soorten met enige natuurwaarde (>2) opgenomen. Dit zijn de zogenaamde aandachtsoorten.

Er zijn twee wettelijk beschermde plantensoorten in de zin van de Flora- en Faunawet aangetroffen, het betreft zwanenbloem op diverse plekken in de sloten ten noorden van de A28 en brede wespenorchis in de beplanting rond de westelijke zandafgraving.

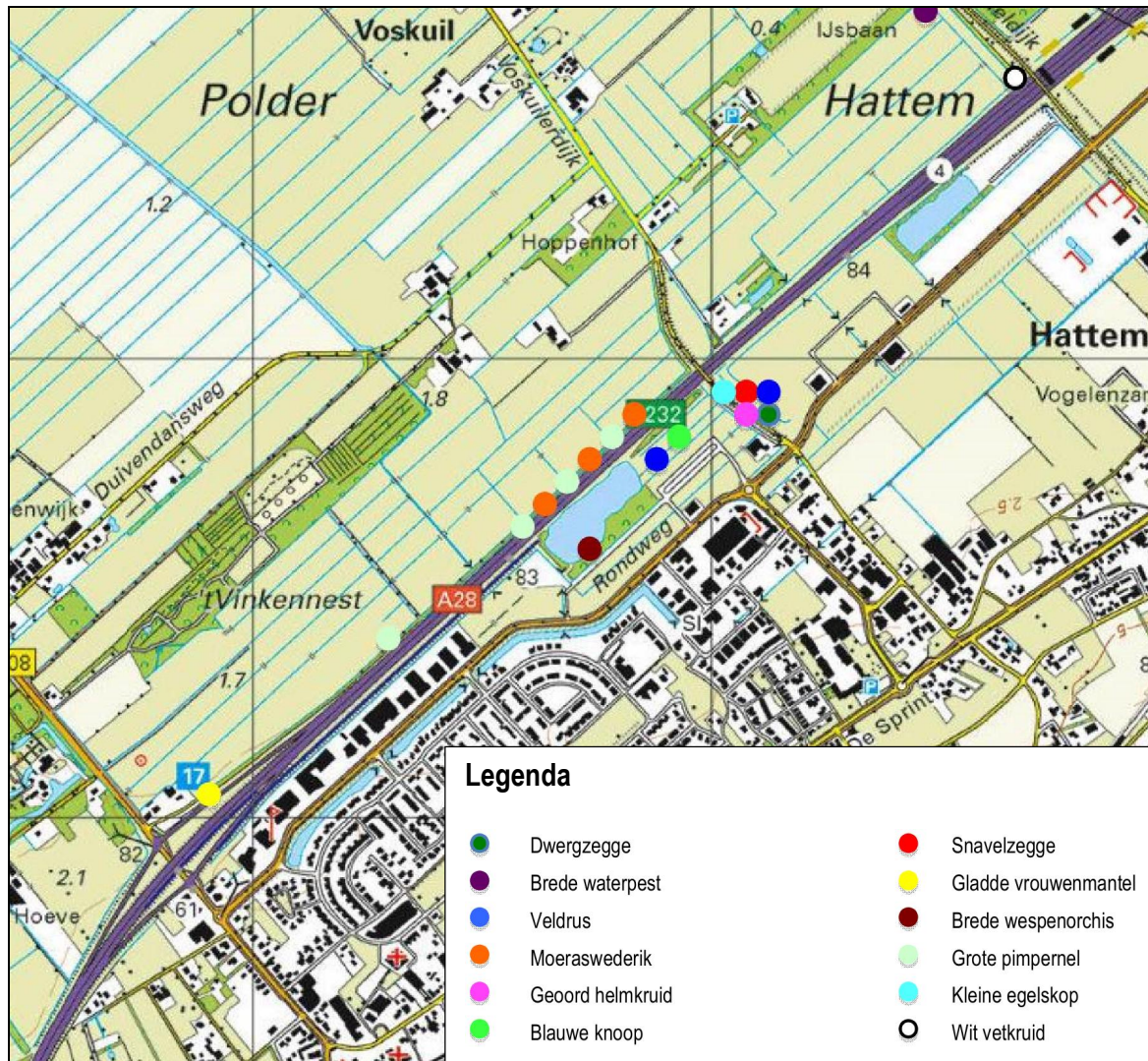
Er zijn tijdens deze inventarisatie 3 rode-lijstsoorten (2004) waargenomen. Rode-lijstsoorten zijn soorten, waarvan het voorkomen in Nederland achteruitgaat. Hun voortbestaan is bedreigd. Deze hebben daarom een natuurwaarde van nationaal niveau. Het betreft hier kale vrouwenmantel in de berm van de A28 bij de huidige aansluiting Wezep (noordzijde), brede waterpest in de brede watergang bij het gemaal aan de Middeldijk en blauwe knoop in het natte weiland ten zuiden van de bosstrook met berken.

Ook zeldzame soorten (UFK90 ≤ 4) zijn van nationaal belang. Buiten de eerder genoemde kale vrouwenmantel ontbreken deze.

Er zijn verder wel een aantal plantensoorten met een natuurwaarde van regionaal niveau (natuurwaarde > 10) aangetroffen. Dit zijn:

- Dwergzegge in het grasland van het natuurontwikkelingsterreintje;
- Snavelzegge in het water van het natuurontwikkelingsterreintje;
- Veldrus in het natte weiland ten zuiden van de bosstrook met populieren en in het grasland van het natuurontwikkelingsterreintje;
- Moeraswederik in de slootkanten ten noorden van de A28;
- Grote pimpernel in de slootkanten ten noorden van de A28;
- Geoord helmkruid in het grasland van het natuurontwikkelingsterreintje;
- Waterkruiskruid in de slootkanten ten noorden van de A28 en in het grasland van het natuurontwikkelingsterreintje;
- Kleine egelskop in het water van het natuurontwikkelingsterreintje.

Figuur 7 toont de verspreiding van bovengenoemde soorten.

Figuur 6. Verspreiding bijzondere vermeldenswaardige plantensoorten ter plaatse van en direct rond het inventarisatiegebied van Rijksweg A28 Wezep.

Floristische waarden

De floristische waarden van het plangebied concentreren zich in het natuurontwikkelingssterreintje, het natte grasland ten zuiden van de bosstrook met berken en de slootkanten ten noorden van de A28. Hier groeien een aantal plantensoorten van grasland op natte matig voedselrijke bodem (G27).

De graslandvegetatie van het natuurterreintje is nog jong en daarom onvolledig ontwikkeld blauwgrasland (16Aa1) (Schaminee, e.a., 1995-1999). Biezenknoppen, dwergzegge, hazezegge, veldrus, echte koekoeksbloem, egelboterbloem, Kale jonker, moerasrolklaver en moeraskruiskruid zijn karakteristiek. Het graslandje ten zuiden van de bosstrook met berken wordt extensief beweid met schapen. Hier groeien enkele blauwgraslandsoorten zoals blauwe knoop en veldrus.

Karakteristieke plantensoorten in de slootkanten ten noorden van de A28 zoals grote pimpernel, tweerijige zegge en moeraswederik kunnen zich hier handhaven door de aanwezigheid van kwel.

Veel van de genoemde graslandsoorten zijn relictten van de voorheen in de IJsseldelta over grote oppervlakten voorkomende Associatie van Boterbloemen en Waterkruiskruid (16Ab4) en op de drogere plekken Associatie van Grote pimpernel en Weidekervel (16Ba2).

Figuur 7. Beeld van het natuurontwikkelingsgebied (boven) en gladde vrouwenmantel (links) en moeraswederik, biezenknoppen en holpijp in sloot ten noorden van A28 (rechts).

Vervolg figuur 7. Beeld van dwergzegge in natuurterreintje (links) en riet, kleine egelskop, echte koekoeksbloem, zwanenbloem en hoge cyperzegge in het natuurontwikkelingsgebied (rechts).

Tabel 2. Verspreiding van bijzondere aangetroffen plantensoorten ter plaatse van en rond het inventarisatiegebied van Rijksweg A28 Wezep (UFK=het voorkomen in Nederland: uurhok frequentieklasse (1-9) (1990), het preferente ecotoop (ecotoop 1, ecotoop 2, ecotoop 3), de beschermingsstatus (Flora- en faunawet (2002)), de mate van bedreiging (Rode lijst (2004) (GE = gevoelig, KW = kwetsbaar), de natuurwaarden (1=laag, 100=hoog) en het habitat waarin ze zijn aangetroffen (b = bloemrijke berm, g = (nat) grasland, h = houtachtige vegetatie, n = natuurterrein, s = slootkant, greppel v = verharding, w = water).

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	F&f wet	Rode lijst	Natuur waarde	UFK	Ecotoop 1	Ecotoop 2	Ecotoop 3	Habitat
<i>Alchemilla glabra</i>	Kale vrouwenmantel		KW	28	1	4	G27	G47	b
<i>Alisma lanceolatum</i>	Slanke waterweegbree			9	6	V17	V18		w
<i>Alisma plantago-aquatica</i>	Grote waterweegbree			3	9	V17	V18		w
<i>Barbarea vulgaris</i>	Gewoon barbarakruid			4	6	G47			r
<i>Butomus umbellatus</i>	Zwanenbloem	licht		6	8	V17	V18	W17	w
<i>Calamagrostis canescens</i>	Hennegras			2	8	G22	G27	R24	h
<i>Callitriche platycarpa</i>	Gewoon sterrenkroos			6	8	W18			w
<i>Cardamine pratensis</i>	Pinksterbloem			2	9	G27	G28	G47	g
<i>Carex acuta</i>	Scherpe zegge			2	8	R27	H27	V17	w
<i>Carex acutiformis</i>	Moeraszegge			3	8	R27	H27		h
<i>Carex disticha</i>	Tweerijige zegge			3	8	G27			s
<i>Carex oederi oederi</i>	Dwergzegge			18	5	P22	P23	G22	n
<i>Carex otrubae</i>	Valse voszegge			3	8	G27	G28	bG20	n
<i>Carex ovalis</i>	Hazenzegge			6	8	G42	G47		n
<i>Carex paniculata</i>	Pluimzegge			4	7	H27	V17		w
<i>Carex pseudocyperus</i>	Hoge cyperzegge			4	8	H27	V17		n
<i>Carex rostrata</i>	Snavelzegge			15	7	G21	G22		w
<i>Centaurea jacea</i>	Knoopkruid			4	8	G42	G43	G47	b/r
<i>Cichorium intybus</i>	Wilde cichorei			5	6	G47k	G48		r
<i>Cirsium palustre</i>	Kale jonker			3	9	G27	H22		g/h/n
<i>Cornus sanguinea</i>	Rode kornoelje			4	7	H42	H47		h
<i>Corylus avellana</i>	Hazelaar			4	8	H41	H43	H47	h
<i>Dryopteris dilatata</i>	Brede stekelvaren			4	7	H21	H22	H27	h
<i>Dryopteris filix-mas</i>	Mannetjesvaren			6	8	H42	H43	H47	h

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	F&f wet	Rode lijst	Natuur waarde	UFK	Eco1p 1	Eco1p 2	Eco1p 3	Habitat
<i>Daucus carota</i>	Peen			3	8	G43	G47k	G63	b
<i>Eleocharis palustris</i>	Gewone waterbies			3	8	G27	G28	bG20	w
<i>Elodea canadensis</i>	Brede waterpest		GE	12	7	W17			w
<i>Epipactis helleborine</i>	Brede wespenorchis	licht		6	8	H47	H63	H69	h
<i>Equisetum fluviatile</i>	Holpijp			8	8	G27	V17		w
<i>Equisetum palustre</i>	Lidrus			2	8	G27	G28		g/s
<i>Eupatorium cannabinum</i>	Koninginnenkruid			2	9	R27	H27	H47	h/s
<i>Festuca pratensis</i>	Beemdlangbloem			3	8	G27	G28	G47	b/r
<i>Filipendula ulmaria</i>	Moerasspirea			4	8	G27	R27	H27	h/n/s
<i>Galium palustre</i>	Moeraswalstro			3	9	G22	G27	G28	g/s
<i>Geranium robertianum</i>	Robertskruid			5	8	H47	H69		h
<i>Geum urbanum</i>	Geel nagelkruid			8	8	H43	H47	H63	h
<i>Hedera helix</i>	Klimop			4	8	H42	H47		h
<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	Kikkerbeet			8	8	W17			w
<i>Hypochaeris radicata</i>	Gewoon biggenkruid			2	9	G62	G63	G67	b
<i>Ilex aquifolium</i>	Hulst			6	7	H42			h
<i>Iris pseudacorus</i>	Gele lis			3	9	R27	R28	H27	h
<i>Juncus acutiflorus</i>	Veldrus			12	7	G22	G27		g/n
<i>Juncus articulatus</i>	Zomprus			2	9	P27	G27	G28	n
<i>Juncus conglomeratus</i>	Biezenknoppen			4	8	G21	G22	G27	n/s
<i>Juncus inflexus</i>	Zeegroene rus			6	7	G27	G28	R27	n
<i>Lemna triscula</i>	Puntkroos			4	8	W17	W18		w
<i>Leucanthemum vulgare</i>	Gewone margriet			5	8	G47	G67		n
<i>Lotus corniculatus</i>									
<i>Lotus corniculatus</i>	Gewone rolklaver			3	9	G43	G47	G62	b
<i>Lotus pedunculatus</i>	Moerasrolklaver			6	9	G27			n/s
<i>Lychnis flos-cuculi</i>	Echte koekoeksbloem			8	8	G27			n/s
<i>Lysimachia nummularia</i>	Penningkruid			3	9	G27	G47	H27	n
<i>Lysimachia thyrsoflora</i>	Moeraswederik			15	7	G27	R27		s
<i>Lysimachia vulgaris</i>	Grote wederik			3	9	G22	G27	G42	s
<i>Lythrum salicaria</i>	Grote kattenstaart			3	9	R27	R28	H27	n/s
<i>Mentha aquatica</i>	Watermunt			3	9	G23	G27	bG20	g/h/n
<i>Myosotis scorpioides</i>	Moerasvergeet-mij-nietje			3	8	G28	R28		n
<i>Nasturtium microphyllum</i>	Slanke waterkers			5	8	P27	W17	W18	n
<i>Nuphar lutea</i>	Gele plomp			4	8	W17	W18		w
<i>Nymphaea alba</i>	Witte waterlelie			6	8	W12	W17	W18	w
<i>Oenothera biennis</i>	Middelste teunisbloem			2	6	P63r	P67		r
<i>Potamogeton crispus</i>	Gekroesd fonteinkruid			2	8	W18			w
<i>Potamogeton natans</i>	Drijvend fonteinkruid			3	8	W17	W18		w
<i>Potamogeton pectinatus</i>	Schedefonteinkruid			2	8	W18p	bW10		w
<i>Prunus padus</i>	Vogelkers			2	8	H42	H47		h
<i>Ranunculus flammula</i>	Egelboterbloem			4	8	G22	G23	G27	n
<i>Rhamnus frangula</i>	Sporkehout			6	8	H21	H22	H41	h
<i>Rorippa amphibia</i>	Gele waterkers			2	9	R28	V17	V18	w
<i>Rosa canina</i>	Hondsroos			2	8	H43	H47	H63	h
<i>Rubus caesius</i>	Dauwbraam			2	8	G43	G63	R47	h
<i>Rumex conglomeratus</i>	Kluwenzuring			4	8	G28	H28		h/r
<i>Rumex sanguineus</i>	Bloedzuring			5	7	H47			n
<i>Sagittaria sagittifolia</i>	Pijlkruid			6	8	V17	V18	W17	w

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	F&f wet	Rode lijst	Natuur waarde	UFK	Ecofp 1	Ecofp 2	Ecofp 3	Habitat
<i>Salix alba</i>	Schietwilg			2	8	H27	H28	H47	n
<i>Salix aurita</i>	Geoorde wilg			6	8	H21	H22		n
<i>Salix cinerea</i>	Grauwe wilg			2	9	H22	H27		h/n
<i>Salix repens</i>	Kruipwilg			6	8	H22	H23	H42	n
<i>Sanguisorba officinalis</i>	Grote pimpernel			18	6	G47			s
<i>Schoenoplectus lacustris</i>	Mattenbies			4	8	V18	bV10		w
<i>Scrophularia auriculata</i>	Geoord helmkruid			10	5	R27			n
<i>Scutellaria galericulata</i>	Blauw glidkruid			3	8	G27	R27	H27	h
<i>Sedum album</i>	Wit vetkruid			18	5	P60m	P62		v
<i>Senecio aquaticus</i>	Waterkruiskruid			10	7	G27			n/s
<i>Senecio jacobaea</i>	Jakobskruiskruid s.l.			3	8	P47k	P63	P67	b/g/r
<i>Sorbus aucuparia</i>	Wilde lijsterbes			4	9	H22	H27	H41	h
<i>Solanum dulcamara</i>	Bitterzoet			2	9	R27	H27	V17	h
<i>Sparganium emersum</i>	Kleine egelskop			10	7	V17			w
<i>Sparganium erectum</i>	Grote egelskop			4	7	V17	V18		w
<i>Stellaria graminea</i>	Grasmuur			2	8	G47	G67		b/n
<i>Succisa pratensis</i>	Blauwe knoop		GE	10	7	G22	G42		g
<i>Tragopogon pratensis</i>	Gele morgenster			2	8	G47	G67		r
<i>Trifolium dubium</i>	Kleine klaver			2	9	G47	G67		n
<i>Valeriana officinalis</i>	Echte valeriaan			3	9	R27	R28	H27	h/n/s
<i>Viburnum opulus</i>	Gelderse roos			3	8	H27	H47		h
<i>Vicia hirsuta</i>	Ringelwikke			2	8	P67			s

5.2 Vleermuizen

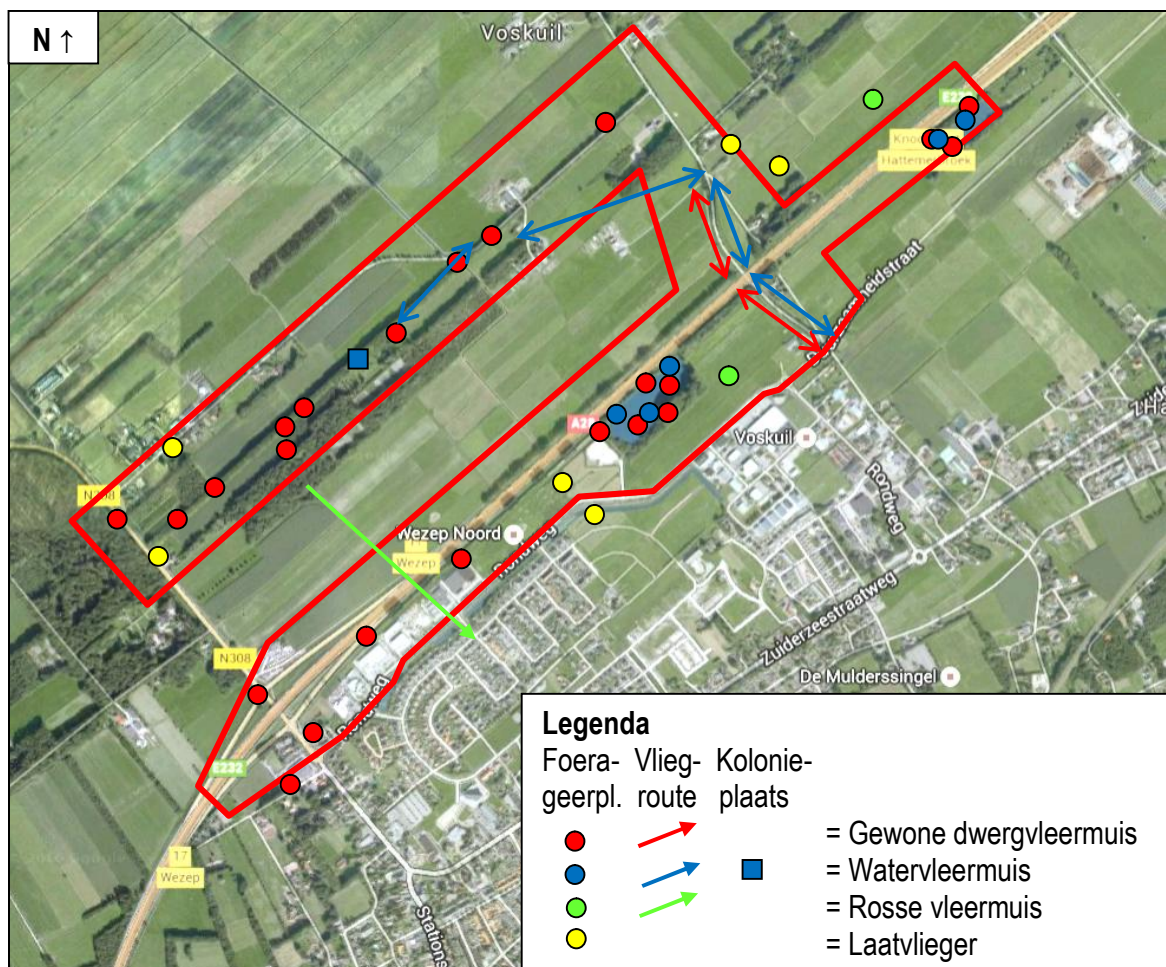
Voorjaar

In totaal werden vier soorten vleermuizen waargenomen in het voorzomer (watervleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis). Deze soorten zijn zwaar beschermd en rosse vleermuis staat op de Rode lijst van bedreigde diersoorten met het criterium kwetsbaar. Al deze soorten zijn foeragerend aangetroffen. Van watervleermuis is een kolonieplaats gelegen in de oude laan van Landgoed IJssenvliedt (zie figuur 8). De dieren (maximaal 21 uitvliegers) verspreiden zich via de laan naar het oosten om vervolgens via de brug over de A28 de snelweg over te steken. Er werden maximaal 7 overstekende watervleermuizen aangetroffen.

Figuur 8. Brug Voskuilendijk met vliegroute.

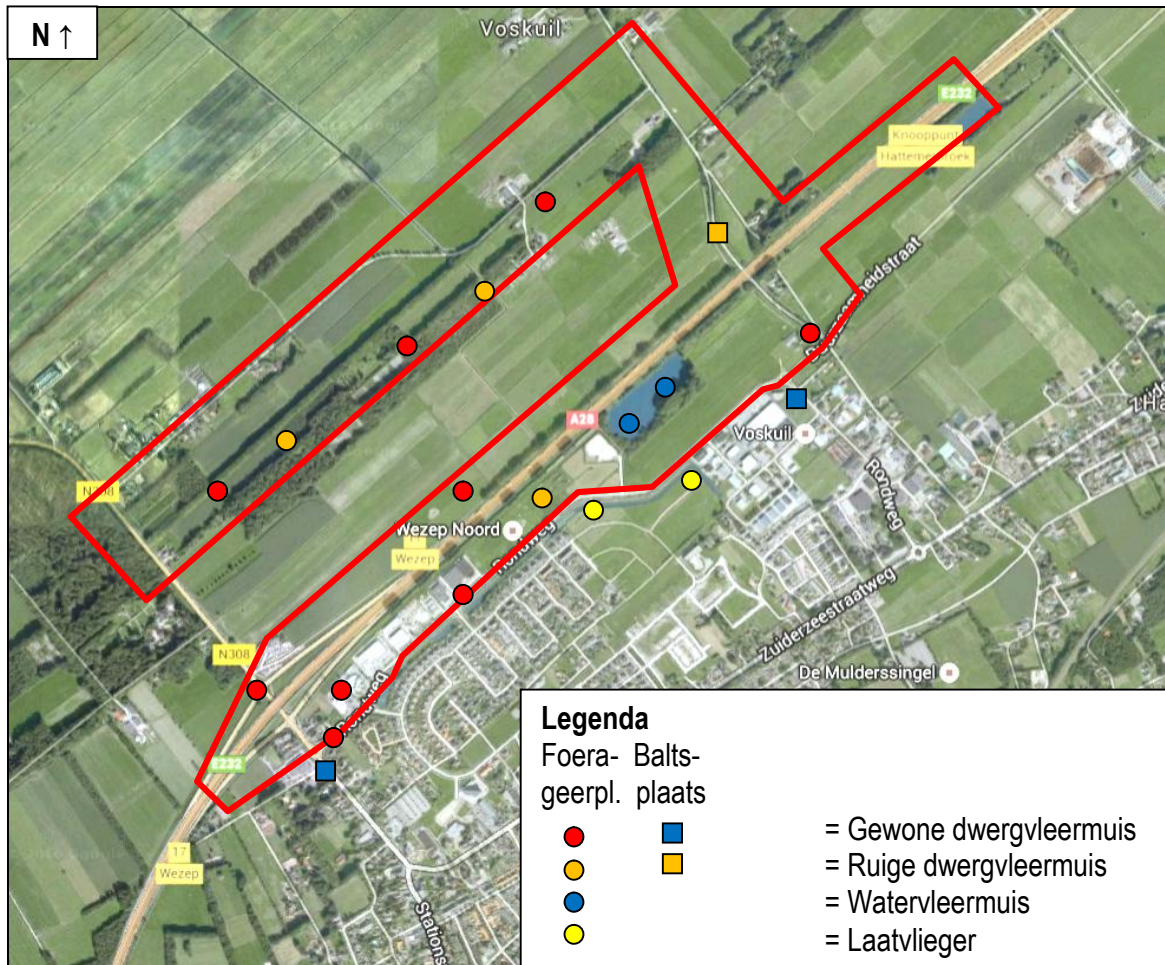
Ongeveer 1/3 deel van de kolonie is derhalve aangewezen op foerageergebied aan de overzijde van de Rijksweg die die over gestoken wordt via de brug van de Voskuilendijk. Een deel van deze dieren foerageert boven de voormalige zandwinplassen. In totaal werden maximaal vijf foeragerende dieren boven de plassen aangetroffen (ongeveer 1/4 deel van de kolonie foerageert boven de voormalige zandwinplassen). De rest van de kolonie zou kunnen foerageren boven het water in de westhoek van verkeersknooppunt Hattermerbroek. Naast watervleermuizen gebruiken ook gewone dwergvleermuizen de brug om de A28 over te steken (maximaal 4 dieren). Rosse vleermuis verblijft mogelijk ook op Landgoed IJsselvlied en kruist de A28 hoog overvliegend (maximaal 5 dieren). Deze soort is derhalve niet direct gebonden aan landschapselementen bij kruising van de rijksweg A28. Mogelijk foerageren de dieren (gedeeltelijk) boven de uiterwaarden van de IJssel. In figuur 9 staan de waarnemingen weergegeven. De rosse vleermuis is namelijk een vleermuissoort die foerageert boven vochtige gebieden waar grotere insecten zoals kevers worden gegeten.

Figuur 9. Waarnemingen van vleermuizen in de voorzomer ter plaatse van het inventarisatiegebied van Rijksweg A28 Wezep.

Voorherfst

In totaal werden vier soorten vleermuizen waargenomen in de voorherfst van 2016 (gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis en laatvlieger). Er zijn tevens baltsplaatsen vastgesteld van gewone en ruige dwergvleermuis. Bij een baltsplaats vliegt een vleermuis rond en zendt ondertussen sociale geluiden uit. Er zijn geen paarplaatsen vastgesteld. In figuur 10 worden de waarnemingen weergegeven.

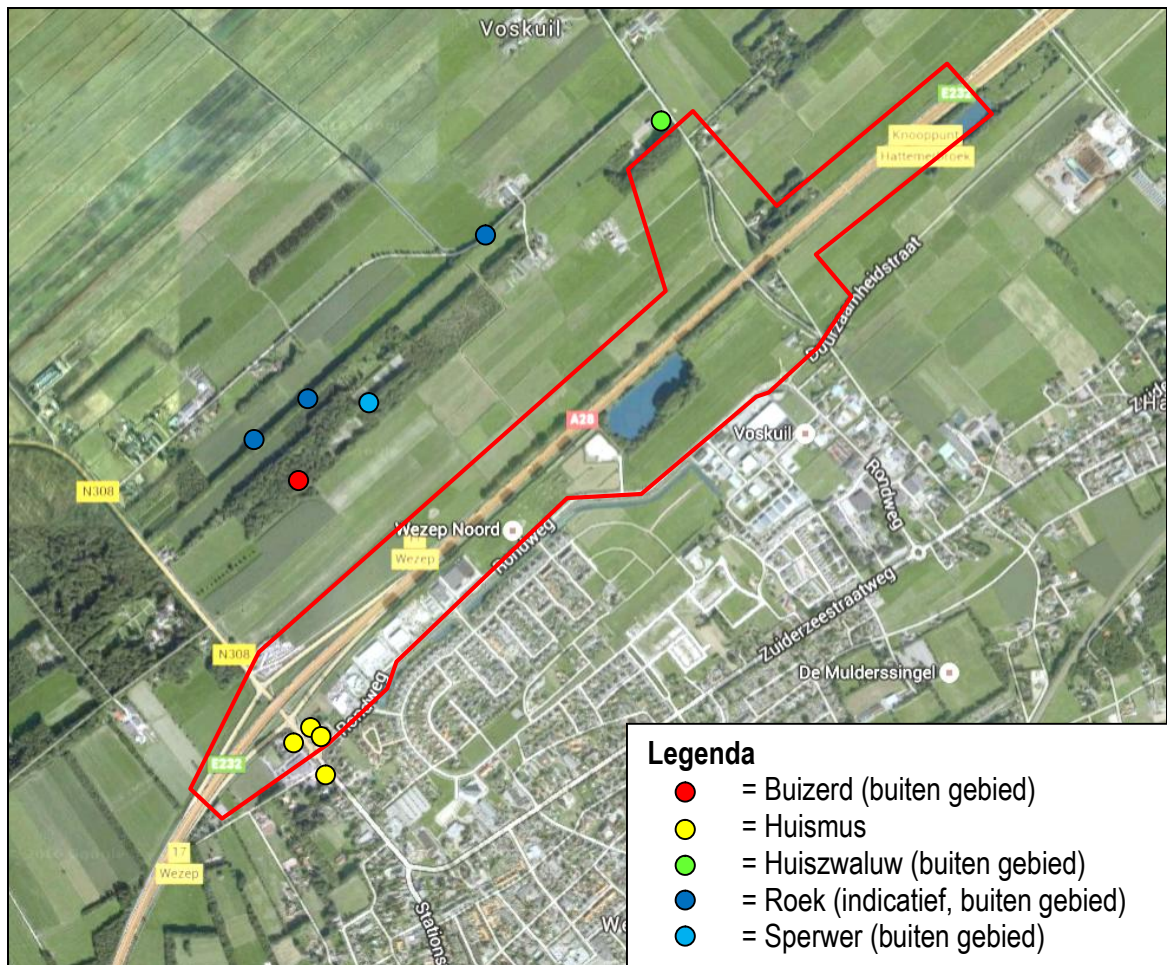
Figuur 10. Waarnemingen van vleermuizen in de voorherfst ter plaatse van het inventarisatiegebied van Rijksweg A28 Wezep.

5.3 Broedvogels

In totaal zijn 30 soorten vogels waargenomen met territoria / nesten (zie tabel 3). Van deze 30 soorten zijn vier vermeldenswaardige soorten buiten het inventarisatiegebied aangetroffen (buierd, huiswaluw, roek, sperwer). Feitelijk zijn derhalve 26 soorten vastgesteld. De enige vermeldenswaardige soort die is aangetroffen in het inventarisatiegebied is derhalve de huismus. De huismus heeft vaste rust- en verblijfplaatsen en staat op de Rode lijst van bedreigde dieren (2004) met het criterium gevoelig. De nestplaatsen van huismus zijn op grond van de Flora- en faunawet jaarrond beschermd (LNV, 2009a,b). Het gaat om 14 territoria / nesten in de woonbebouwing aan de Zuiderzeestraat, ten zuiden van de huidige af- en toeritten van Rijksweg A28. De territoria / nesten van de vermeldenswaardige soorten worden weergegeven in figuur 11.

Er zijn verder zes soorten broedvogels vastgesteld waarvan het bevoegd gezag van de Flora- en faunawet stelt dat inventarisatie gewenst is (boomkruiper, grote bonte specht, koolmees, pimpelmees, spreeuw en zwarte kraai). Al deze soorten komen algemeen voor in en in de ruime omgeving van Wezep.

De meeste soorten vogels met nesten / territoria in het inventarisatiegebied zijn vogels van bos / struweel. Een klein deel is gebonden aan wateren en oevers. Het ontbreekt aan weide- en akkervogels.

Figuur 11. Waarnemingen van vermeldenswaardige broedvogels ter plaatste van en direct rond het inventarisatiegebied van Rijksweg A28 Wezep.

Tabel 3. Overzicht van de aangetroffen territoria / nesten van broedvogels met hun mate van bedreiging (Rode lijst, 2004), beschermingsstatus Flora- en faunawet en de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats (LNV-DLG, 2009) ter plaatse van het inventarisatiegebied van Rijksweg A28 Wezep.

Soort	Bedreiging	Beschermingsstatus	Vaste rustplaats
Boomkruiper ¹	-	Zwaar beschermd	-
Buizerd ¹	-	Zwaar beschermd	+
Braamsluiper ¹	-	Zwaar beschermd	-
Fazant ^{1,2}	-	Zwaar beschermd	-
Fitis ¹	-	Zwaar beschermd	-
Gaai ¹	-	Zwaar beschermd	-
Groening ¹	-	Zwaar beschermd	-
Grote bonte specht ¹	-	Zwaar beschermd	-
Heggenmus ¹	-	Zwaar beschermd	-
Houtduif ¹	-	Zwaar beschermd	-
Huismus ³	Gevoelig	Zwaar beschermd	+
Huiszwaluw ³	Gevoelig	Zwaar beschermd	-
Kleine karekiet ¹	-	Zwaar beschermd	-
Koolmees ¹	-	Zwaar beschermd	-
Merel ¹	-	Zwaar beschermd	-
Meerkoet ⁴	-	Zwaar beschermd	-
Pimpelmees ¹	-	Zwaar beschermd	-
Roek ¹	-	Zwaar beschermd	+
Roodborst ¹	-	Zwaar beschermd	-
Sperwer ¹	-	Zwaar beschermd	+
Spreeuw ^{1,3}	-	Zwaar beschermd	-
Staartmees ¹	-	Zwaar beschermd	-
Tjiftjaf ¹	-	Zwaar beschermd	-
Vink ¹	-	Zwaar beschermd	-
Waterhoen ⁴	-	Zwaar beschermd	-
Wilde eend ⁴	-	Zwaar beschermd	-
Winterkoning ¹	-	Zwaar beschermd	-
Zanglijster ¹	-	Zwaar beschermd	-
Zwarte kraai ¹	-	Zwaar beschermd	-
Zwartkop ¹	-	Zwaar beschermd	-

1 = bos / struweel, 2 = ruigte, 3 = bebouwing, 4 = water en oevers.

Naast de waargenomen vogels met territoria / nesten werden scholekster, blauwe reiger, boerenzwaluw en torenvalk vastgesteld. Deze soorten werden te kort aangetroffen om een territoria / nest te hebben of zijn buiten het inventarisatiegebied aangetroffen.

5.4 Amfibieën

Gedurende onderhavig veldonderzoek zijn middelste groene kikker, bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad vastgesteld. Deze soorten zijn licht beschermd en niet bedreigd. De zwaar beschermde en bedreigde rugstreeppad is niet aangetroffen.

5.5 Vissen

De beschermde vissen bittervoorn, rivierdonderpad en kleine modderkruiper zijn niet vastgesteld. Daarnaast werden de niet beschermde en bedreigde brasem, rietvoorn, snoekbaars, karper, tien- en driedoornige stekelbaars vastgesteld.

Figuur 12. In de wateren in het inventarisatiegebied van Rijksweg A28 Wezep ontbreekt het aan beschermde vissen en er komen algemene, niet bedreigde amfibieën in voor.

6 CONCLUSIES

Er zijn plannen voor de verplaatsing van de af- en toeritten van rijksweg A28 Wezep naar het noorden en de aanleg van een parallelbaan langs de Noordzijde van deze rijksweg. Het terrein is mogelijk van belang voor beschermde planten, vleermuizen, broedvogels, amfibieën en vissen. Op grond hiervan is een gerichte veldinventarisatie uitgevoerd.

Het aantal karakteristieke en minder algemene vaatplantensoorten (aandachtsoorten) is meer dan 90 en daarmee groot. De grootste groep is karakteristiek voor graslanden op natte matig voedselrijke bodem. De belangrijkste hiervan zijn kale vrouwenmantel, dwergzegge, veldrus, moeraswederik, grote pimpernel en blauwe knoop. Deze komen voor in de slootkanten ten noorden van de A28, het natuurterreintje in de oksel van de Voskuilerdijk en Rondweg (oostzijde) en het weilje in dezelfde oksel westzijde. Geen van deze soorten is wettelijk beschermd. Aanbevolen wordt het beheer van maaien en afvoeren (1x/jaar in juli) van het natuurterrein te continueren en de ingesloten bermen van de nieuwe aansluiting in te richten en te beheren als nat hooiland. Tenslotte wenselijk voorafgaand aan de grondwerkzaamheden plantmateriaal en zaad te verzamelen in de betreffende slootkanten/weilje en daarmee het nieuwe terrein (nat hooiland in ingesloten bermen) in te zaaien/planten.

In het gebied foerageren vijf soorten vleermuizen (watervleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis). Watervleermuis en rosse vleermuizen verblijven op het landgoed. Watervleermuis kruist, tezamen met enkele gewone dwergvleermuizen, de Rijksweg 28 via de brug van de Voskuilerdijk. Rosse vleermuis lijkt niet direct gebonden aan landschapselementen. Uit het onderzoek blijkt verder dat in het gebied gewone en ruige dwergvleermuizen baltsen. Doordat de situatie aanzienlijk wijzigt rond de Voskuilerdijk worden negatieve effecten voorzien in de aanleg- en gebruiksfase van de verplaatsing van de af- en toeritten van rijksweg A28 Wezep. Gedurende en na realisatie van de plannen kunnen deze soorten er en baltsen.

Het gebied is relatief arm aan broedvogels. Algemene bos- en struweelvogels komen het meest voor. Verder komen nog algemene water- en oevervogels voor. Het ontbreekt aan weide- en akkervogels. Huismus heeft 14 nesten / territoria in de woonbebouwing aan de Zuiderzeestraat, ten zuiden van de huidige af- en toeritten van Rijksweg A28. De territoria / nesten van de vermeldenswaardige soorten worden weergegeven in figuur 9. De nestplaatsen van huismus zijn op grond van de Flora- en faunawet jaarrond beschermd. Op deze territoria / nesten van huismus worden geen negatieve effecten voorzien van de plannen.

Tabel 4. Overzicht van de aangetroffen matig en zwaar beschermde soorten met de functie van het inventarisatiegebied en hun mate van bedreiging (Rode lijst, 2004 (broedvogels) / 2009 (overige soortgroepen)) en beschermingsstatus Flora- en faunawet ter plaatse van het inventarisatiegebied van Rijksweg A28 Wezep.

Soort(groep)	Functie gebied	Rode lijst	Beschermd
Vleermuizen			
Rosse vleermuis	Foerageergeb., verblijfplaats en vliegroute	Kwetsbaar	Zwaar
Gewone dwergvleermuis	Foerageergebied en vliegroute	-	Zwaar
Ruige dwergvleermuis	Foerageer- en baltsgebied en verblijfplaats	-	Zwaar
Watervleermuis	Foerageergeb., verblijfplaats en vliegroute	-	Zwaar
Broedvogels			
Algemene soorten	Verblijf- en nestgebied	-	In broedseizoen
Huismus	Verblijf- en nestgebied	Gevoelig	Zwaar

Er zijn verder geen matig- of zwaar beschermde soorten aangetroffen. Wel werden de licht beschermde en amfibieën waargenomen.

Op grond van bovenstaande analyse is ontheffing Flora- en faunawet vereist voor de watervleermuis en gewone dwergvleermuis. Een ontheffingsaanvraag dient te worden voorzien van een activiteitenplan. Een ontheffingsaanvraag neemt gewoonlijk vier maanden in beslag. Een ontheffing wordt alleen afgegeven onder voorwaarden.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- Diepenbeek, A., van, 1999. Veldgids diersporen. Drukkerij Thieme, Nijmegen.
- Diepenbeek, A., van, Delf, J. van, 2006. Het waarnemen van amfibieën en reptielen. Stichting RAVON, Nijmegen.
- Dijk, A.J. van, 1996. Broedvogels inventariseren in proefvlakken, Handleiding broedvogel Monitoring Project, SOVON, Beek-Upbergen.
- EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad Europese Gemeenschap, nummer L. 103.
- EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.
- Lenders, H.J.R., Marijnissen, C.C.H., Felix, R.P.W.H., 1993. Waarnemen en herkennen van amfibieën en reptielen in het veld. Stichting RAVON, Nijmegen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2004. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2009. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten en diersoorten (Flora en Faunawet). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 402, 1-37.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, Dienst Regelingen, 2009a. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van LNV (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, Dienst Regelingen, 2009b. Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Ministerie van LNV (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Informatie, Dienst Regelingen, 2012-2014. Diverse soortenstandaards, Den Haag.
- Netwerk Groene Bureaus, 2013. Vleermuisinventarisatie-protocol; Introductie, toelichting en tabel. Odijk.
- Schaminee, J. e.a., 1995-1999: De vegetatie van Nederland, deel I-V; Opulus Press, Leiden.
- Stumpel, T., Strijbosch, H., 2006. Veldgids amfibieën en reptielen. Utrecht, 1-314.
- VZZ, 2004. Voorlichtingsfolder eekhoorns. Arnhem.
- Werf, S. Van der, 1991: Bosgemeenschappen; Pudoc, Wageningen.

BIJLAGE 1. BEGRIPPEN

Baltsplaats	Plaats waar een vleermuis al roepend rondvliegt in de herfst en die doorgaans wordt verdedigd tegen andere mannetjes.
Foerageergebied	Een gebied waar een vleermuis of een groep van vleermuizen foerageert. Dat gebied wordt regelmatig bezocht door vleermuizen om in te foerageren en dat doorgaans meerdere foerageerplaatsen kent die langere tijd worden gebruikt.
Foerageerplaats	Plek (jachtplek) waar wordt gejaagd door vleermuizen. De plek kan in de directe omgeving van de kolonieplaats liggen maar ook kilometers verderop.
Kolonie	Groep vleermuizen (kleine groep mannetjes of meestal grotere groep vrouwtjes, soms gemengd (soorten, geslacht)) die in het voorjaar tot de herfst bijeen blijven. De groep kan zich vestigen in gebouwen (in spouwmuren of onder daklijsten e.d.) of bomen (spechtengaten, scheuren). Een groep vrouwelijke vleermuizen wordt ook wel aangeduid als een kraamkolonie. In zo'n groep worden jongen geboren en grootgebracht. Een kolonie maakt vaak gebruik van meerdere verblijfplaatsen die soms gelijktijdig worden gebruikt.
Migratieroute	Een vaste route van zomerverblijfplaats naar winterverblijfplaats en visa versa (zie ook vliegroute) of een route in een andere tijd; bijvoorbeeld tussen foerageerplaatsen.
Paarplaats	Territorium van territoriale mannetjes. Voor de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis is dit doorgaans te vinden in boomholten. Voor de laatvlieger en de dwergvleermuis is dit te vinden in gebouwen. Voor de watervleermuis is dit te vinden in bomen en later, tegen de winter, zijn ze te vinden in overwinteringverblijven. Het mannetje vormt een harem met meerdere vrouwtjes. De paartijd valt in de herfst (uitgezonderd de grootoorvleermuis waarbij het in april valt (vroeg voorjaar). De hier geschetste situatie van de paring wordt in dit rapport omschreven als "herfst situatie".
Verblijfplaats	Een object (huis, boom, bunker, grot, kast en dergelijke) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag of 's winters permanent).
Vliegroute	Route die door vleermuizen elke avond wordt gebruikt om van de kolonieplaats naar foerageergebied te vliegen en visa versa (zie ook migratieroute). Vrouwtjes met jongen keren soms midden in de nacht terug om de jongen te zogen en gebruiken dan de route. Vliegroutes liggen over het algemeen langs lijnvormige (landschaps)elementen als bomenlanen, huizenrijen e.d. De functies zijn beschutting bij winderig en koud weer, oriëntatie in verband met de echolotatie-geluiden en het vinden van voedsel.
Vorbijvliegend	Vleermuizen die voorbijvliegen, niet via een vaste route. Het betreft meestal zwervers of trekkers.
Zwermen	Direct na het uitvliegen, naar vooral voor het invliegen bij een kolonie zwermt een deel van de kolonie rond de kolonieplaats. Zwermgedrag is derhalve een indicatie voor een eventuele kolonieplaats.
Winterverblijfplaats	Een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap (hibernation) gaan. Deze ruimte is doorgaans donker, heeft een hoge luchtvochtigheid en temperatuurwisselingen zijn nihil.

Zomerverblijfplaats Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is. In sommige gevallen vormen bijvoorbeeld mannetjes kleine groepjes.

Postbus 367
6700 AJ Wageningen
Tel: 0317-428694
Fax: 0317-450601